

HATIRA

Erich Ludendorff

**Birinci Dünya
Savaşı'nda
Gördüklerim ve
Yaşadıklarım**

© DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI, 2014

DBY: 16
Hatıra: 11

ISBN: 978-605-4635-10-8
Sertifika No: 18188

Birinci Baskı:
İstanbul, Eylül 2014

Yazar:
Erich Ludendorff

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Yayına Hazırlayan:
Asiye Yıldırım

Editör:
Ersan Güngör

Sayfa Düzeni:
Mehmet Ali Başpehlivan

Kapak Uygulama:
Ömer Faruk Yıldız

Baskı/Cilt:
Şenyıldız Matbaacılık Yay. Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Cad. Işık Sanayi Sitesi No: 19/102
Topkapı / İstanbul Tel: 0212 483 47 91-92
(Sertifika No: 11964)

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

HATIRA

Erich Ludendorff

Birinci Dünya Savaşı'nda Gördüklerim ve Yaşadıklarım

Yayına Hazırlayan
Asiye Yıldırım

**ERICH FRIEDRICH
WILHELM LUDENDORFF**

1865 - 1937

Alman asker ve siyaset adamı olan Erich Ludendorff 9 Nisan 1865'te Kruschwitz, Pozen'de doğdu. 1885 yılında Wesel'de, 57. Piyade Alayında bir teğmen olarak görevlendirildi. 1894 yılında Alman Genelkurmayına atandı. 1905 yılında Alfred von Schlieffen'in altında, Berlin'de Büyük Genelkurmay İkinci Kısımına, 1904-1913 arasında ise Seferberlik Bölüm Sorumluluğu'na atandı. 1911'de Albay oldu. Ludendorff Nisan 1914'te Tuğgeneralliğe terfi etti ve Strassburg'daki 85. Piyade Tugayı komutanlığına atandı.

Birinci Dünya Savaşı'nda Genel Karl von Blow'un altında Alman İkinci Ordu Kurmay Başkanı Yardımcısı olarak görev aldı. Liège ve Paul von Hindenburg'la birlikteki Tannenberg Muharebeleri'nde elde ettiği başarılarıyla ön plana çıktı. Alman savaş ve siyaseti üzerinde son derece etkili bir isim olan Ludendorff'a 1914'te Alman İmparatoru Kaiser II. Wilhelm tarafından Almanya'nın en yüksek askeri madalyası Por le Mérite verildi. Ancak Birinci Dünya Savaşı'nın Almanlar aleyhine sonuçlanmasının ardından kılık değiştirerek, Potsdam'daki kardeşi Hans Ludendorff'un yanına sığındı. Birkaç gün sonra Koppenang'a giden bir gemiye binerek Danimarka'ya ulaşır, oradan da soluğu İsveç'te aldı.

Tarihler Şubat 1919'u gösterdiğinde Almanya'ya geri döndü. Adolf Hitler'in 1923 senesindeki Birahane Darbesi'nde yer aldı. Darbe girişiminin başarısızlıkla neticelenmesinin ardından yargılanan Ludendorff beraat etti. Bunun ardından bir süre siyasetle ilgilendi. 1925 senesinde girdiği başkanlık seçimlerinden 285.793 oy aldıktan sonra siyasetten uzaklaştı ve münzevi bir hayata yöneldi. Yeni hayatında ise kitaplarını kaleme almaya başladı.

Hitler'in onu tekrar siyasete dahil etme çabalarını sert bir şekilde geri çeviren Ludendorff 72 yaşındayken 20 Aralık 1937'de, Tutzing'de hayata gözlerini yumdu. Cenaze merasimine Hitler de katıldı. Hitler cenaze merasiminde yaptığı konuşmada Ludendorff için şu cümleleri sarfediyordu: "Almanya için yaşanan kahramanca bir hayat sona erdi. Çok az insanda görülecek şekilde çalışma ile geçen bir hayat..."

İçindekiler

» Sunuş	7
---------------	---

1. Cilt

» Birkaç Söz	13
» Ludendorff'un Harp Hatıraları	15
» <i>Fransız Generallerinden Bover'in Bir Açıklaması</i>	15
» Mukaddime.....	23
» Düşündüklerim ve Yaptıklarım.....	25
» <i>Liege</i>	46
» Doğudaki Erkân-ı Harp Reisliğim	61
» <i>Tannenberg</i>	61
» 1914 Sonbaharında Lehistan Seferi	89
» Masuria'da Kış Meydan Muharebesi.....	127
» Rusya'ya Karşı 1915 Yaz Seferi.....	151
» 1915 Ekim - 1916 Haziran Kovno'da Doğu Genel Kumandanlığı Karargâhı.....	185
» <i>Sükûnet Devri</i>	185
» Doğuda Muharebe ve Buhran.....	217
» 1916 Ağustos'unda Doğu Cephesi'nde Ordu Başkumandanlığı'nın Sınır Genişletmesi ve Yetki Alanı.....	239

2. Cilt

» Genel Karargâh Erkan-ı Harbiye Birinci Reis-i Saniliğim.....	251
1916 Sonbaharındaki İtilaf Taarruzu	251
1916 Senesi Sonundaki Vaziyet	309
» Bir Çare Olarak Harbin Uzatılmasının Yolları ve Harp Koşulları.....	331
» 1917 Senesi İlk Yarısında İtilaf Taarruzu	405
» Flanders Meydan Muharebesi ve Rusya'nın Çöküşü.....	471
1917 Yazı ve Sonbaharı	471

3. Cilt

» 1918'de Batıda Taarruz için Yapılan Hazırlıklar.....	529
» Batıda 1918 Taarruzu.....	581
» 1918 Senesi Yaz ve Sonbaharı, Nihai Muharebeler.....	665
» Son Söz.....	745
» Kaynaklar	753
» Dizin.....	755
» Haritalar	777

Sunuş

Osmanlı Devleti'nin 600 yıllık ihtişamlı hayatına son veren Birinci Dünya Savaşı başladığında müttefiki olan Almanya'nın ordularının başında genelkurmay başkanı olarak 19. yüzyılın efsane haline gelmiş büyük komutanlarından Moltke'nin aynı ismi taşıyan yeğeni "Küçük" Moltke bulunuyordu. 1914 Eylülünde kaybedilen Marne Muharebesi onun sonunu getirdi. Yerine getirilen Falkenhayn'ın sonunu ise 1916'daki Verdun Muharebesi'nde alınan mağlubiyet getirdi.

29 Ağustos 1916'da Alman Genelkurmay Başkanlığı'na doğu cephesinde Rus ilerlemesini durduran ve Tannenberg ile Masuria'da kazandıkları parlak zaferlerle Almanya'da kahraman ilan edilen Hindenburg-Ludendorf ikilisi getirildi. Ludendorff Genelkurmay İkinci Başkanı olmasına rağmen Hindenburg'la uyumlu bir mesai arkadaşlığı yaptı ve önemli kararlar alınmasında hep belirleyici oldu. Batılı tarihçilere göre "*Hindenburg demek Ludendorff demektir*" ve işte o andan itibaren Ludendorff'un hâkimiyetinin başlamış olduğunu yazdılar ve hatta onu zaman zaman bir diktatör olarak lanse ettiler.

Ludendorff taassup derecesinde Alman milliyetçisiydi. Her şeyin üzerinde tuttuğu Almanya'nın menfaatlerinin yükselmesine yarayacak her vasıta onun için mubahtı.

Ludendorff'un hatıralarında, genel tarih bilgisine ulaşmanın yanında Birinci Dünya Savaşı'nda her şeyimizle bağlandığımız Almanya'nın ordularına hükmetmiş bir komutanın sadece savaşı değil, siyaseti, uluslararası ilişkileri, Osmanlı Devleti'ne ve Türk ordusuna yaklaşımını bulmak mümkündür. Bizim için belki hatıratın en dikkate değer yönü de burasıdır. Ancak, Ludendorff Türk tarihi açısından tarihi gerçeklerle bağdaşmadığını düşündüğümüz ifadeler de eserinde yer vermiştir. Eser bir hatırat olduğundan, sahibinin kendi şahsi görüşlerini ihtiva ettiği göz önünde bulundurulmalıdır.

1916 yılında Merkezi Devletler olarak adlandırılan Almanya, Avusturya, Bulgaristan ve Osmanlı Devleti kader birliği ettikleri bu savaşta ortak strateji geliştirmek ve koordinasyon sağlamak adına Alman Genel Karargâh'ının bulunduğu Pless'te genel bir karargâh kurulmasını kabul etmişti. Aslında bu durum, savaşın bütün ağır yükünü çeken Almanya'nın savaşın kaderini belirleme yetkisini kendisinde görme arzusundan kaynaklanmıştı ve Almanya'ya her bakımdan muhtaç diğer üç devlet bunu itirazsız kabul etmişti.

Ludendorff'un hatıratında Türkiye ile ilgili çarpıcı bilgiler bulunmaktadır. Her olaya Almanya'nın menfaatleri açısından bakmayı adet haline getiren Ludendorff'un, Osmanlı Devleti ile ittifakı çok da benimsemediği ortadadır. Sadece Osmanlı Devleti değil Avusturya-Macaristan İmparatorluğu için de aynı fikirdedir. Ludendorff'un düşüncesine göre, Avusturya-Macaristan ve Osmanlı gibi ölüme mahkum devletlerle müttefik olmak Almanya için çok kötü bir şey olmuştu.

Ludendorff'un harp hatıraları Almanya'da 1919'da yayımlandı. Kısa bir süre sonra 1920 yılında Osmanlı Genelkurmay Başkanlığı'nca bir tercüme heyeti tarafından Almanca'dan Türkçe'ye çevrilerek eski harflerle basıldı.

Ludendorff'un harp hatıralarının yer aldığı bu kitap, 1920'de Genelkurmay'ın bastığı eski Türkçe çeviri nüshanın

Latin harflerine çevrilerek günümüz Türkçesi'ne uyarlanmış halidir. Osmanlı Genelkurmayı tarafından üç cilt halinde yayınlanan bu eseri bir ciltte topladık. Aynı zamanda eserin İngilizce nüshasından da istifade ettik.

Birinci Dünya Savaşı'nın 100. yılında savaşa dair yayınlanan kitaplar arasında özel bir yere sahip olan bu kitap, Osmanlı Devleti'nin dört yıl boyunca imzaladıkları antlaşmaya ve yaptıkları ittifaka sadakatle bağlı olduğu Almanya'nın o zamanki en yetkili asker ve devlet adamlarından birinin, genelde I. Dünya Savaşı'na, özelde Türkiye ve Türkler'e dair kişisel ve resmi görüşlerini ortaya koymaktadır.

DBY Yayınları
İstanbul, 2014

لؤدندورف افکار و ترقی

BEYAZIT DEVLET KÜTÜPHANESİ
KİTAP No. 160652 / I
TASNİF No.

مکتبہ اوقاف اسلامیہ

جلد ۰۱

در معادیت
ارکان حریریہ مکتبہ مطبعہ
۱۳۳۶

Ludendorff'un
Harp
Hatıraları

1. Cilt

Dersaadet

Erkân-ı Harbiye Mektebi Matbaası 1336 (1920)

Birkaç Söz

“*Ludendorff’un Harp Hatıraları*”nın ne denli önemli olduğuna dair uzun uzadıya fikir beyan etmeyi lüzumsuz görüyorum. İçinden bizimle ilgili olan kısımları hakkında kanaatimi ilerleyen satırlarda açıklayacağım.

Fransız generallerinden Bovar tarafından bütün milletlere tavsiye edilen ve her millettten daha ziyade, özellikle bizim için hakikatleri anlama vesilesi olacak bu eser, en iyi mütercimler tarafından Almancadan Türkçeye tercüme edildi. Aynı zamanda Fransızcasıyla da karşılaştırmak suretiyle aslına uygun ruh ve mananın korunmasına özen gösterildi. Ancak eserin basım ve yayın aşamalarının aceleye gelmesi nedeniyle bazı noksanlıkların ortaya çıktığını itiraf etmeliyim.

Kitabın Türkçesi, üç cilt olarak hazırlandı. İkinci ve üçüncü ciltlerin bir an evvel yayınlanması, birinci cilt için gösterilen fedakârlığın hakkıyla anlaşılmasına ve buna binaen esere gösterilecek ilgi ve rağbete bağlıdır.

Ludendorff’un Harp Hatıraları, bir savaş tarihi kitabı değildir. Hangi görüşten olursa olsun, her devlet adamının okuması ve ülkesiyle alakadar her mütefekkirin mutlaka mütalaa etmesi lazım gelen bir eserdir. Yalnız bu kitabı bir gazete gibi sırf olay aktarımı yapan bir kitap olarak mütalaa etmeyip içinde, satır aralarında saklı mana ve maksadı anlamak üzere, tahlil ederek okumalıdır. Şimdiye kadar tarihten ders ve ibret almayı başımıza gelen felaketleri ziyadeleştirerek daha da ağır bir hale getirmiştir. Felaketler yaşandıkça onlardan ders alınması gerektiğini

tembih edenler çok oldu, fakat sağlam ve selametli bir yol gösterenlere nadiren rastlandı. Ludendorff'un kitabı, bilhassa, tarihi hakikatlerden gelecek adına çıkarılması gereken dersler içermesi açısından değerlendirilmelidir. Bu vesileyle, milleti, memleketi kurtarmak için tuttuğumuz yolu, müspet ve katî bir tarzda çizen düsturlar elde edilmiş olur.

İşte bu düsturları azim ve metanet erbabının gözü önüne sermek, bugün için olduğu kadar gelecek için de memlekete hizmettir. Yardım Allah'tandır.

Nişantaşı, 10 Temmuz 1336 (1920)
Erkân-ı Harbiye Mektebi Müdürü
Miralay Sedat

Ludendorff'un Harp Hatıraları

Fransız Generallerinden Bovar'ın Bir Açıklaması

Ludendorff! Ondokuzuncu asırda “Gnayzenav” ismi “Bluher” ismine nasıl üstün gelmiş ve 1870'de Kral-İmparator I. Wilhelm'in nâmı Moltke ismi yanında nasıl gölgede kalmışsa, Birinci Dünya Savaşı sırasında Ludendorff'un şöhreti de İmparator Wilhelm'in namını ve şanını öyle gölgede bırakmıştır.

Prusya'da¹ bizzat kendisi tarafından takviye edilmiş bir Prusya ordusundan başka bir şey demek olmayan Alman ordusunda, hükümdarın sözde bir kudrete sahip olması teamüllerdendir; orduların emir ve kumandası hakikatte bir Erkân-ı Harbiye-i Umumiye reisinin idaresine emanet edilmiştir. İşte bu esasa uygun olarak, Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında birbirini takiben bu vazifeyi, üstlenen iki meşhur generalden biri Marne, diğeri Verdun'da görevleri sona erdikten sonra Almanya, 1916 Ağustos'u sonundan savaşın bitimine kadar, görevlerini o ana kadar Doğu Cephesi'nde başarılı bir şekilde ifa ederek şöhret salan ikiliye, yani “Hindenburg” ve “Ludendorff”a verdi. Gerçi Ludendorff resmen Hindenburg'un² sadece yardımcısı idi fakat hakikatte

¹ Prusya: Tarihin değişik dönemlerinde değişik anlamlarda kullanılmış bir deyim olmakla birlikte en çok 1713-1867 yılları arasında kendisine Prusya Kralığı adını veren Alman Devleti anlamında kullanılmıştır.

² Paul Ludwig Hans Anton von Beneckendorff und von Hindenburg daha ziyade Paul von Hindenburg (d. 2 Ekim 1847, Posen, Almanya – ö. 2 Ağustos 1934, Neudeck, Almanya) adıyla bilinen Alman mareşal ve politikacı. Hindenburg